

G CONSELLERIA
O SERVEIS SOCIALS
I I COOPERACIÓ
B DIRECCIÓ GENERAL
/ COOPERACIÓ

Pla Anual de Cooperació de les Illes Balears 2018

TAULA DE CONTINGUTS

	Pàg.
1. Principis generals	1
1.1. Coordinació, participació i alineament	1
1.1.1. Àmbit autonòmic	2
1.1.2. Àmbit estatal	4
1.1.3. Àmbit internacional	4
1.2. Eficàcia	4
1.3. Transparència	7
2. Línies i objectius estratègics	8
3. Instruments	9
3.1. Cooperació tècnica	10
3.2. Cooperació econòmica	10
3.2.1. Actuacions directes	11
3.2.2. Actuacions a iniciativa de les entitats socials	12
3.3. Educació per al desenvolupament	13
3.3.1. Actuacions directes	14
3.3.2. Actuacions a iniciativa de les entitats socials	15
4. Pressupost previst	17
Annex: distribució de la despesa per activitats segons línies estratègiques i objectius estratègics	18

1. Principis generals

La Llei 9/2005, de 21 de juny, de cooperació per al desenvolupament¹, defineix les bases legals i fixa els principis ordenadors de les polítiques de cooperació per al desenvolupament de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, entre els quals destaquen la coordinació, la participació, l'alineament, l'eficàcia i la transparència.

La Llei 9/20015 també regula la planificació de la política de cooperació, que s'estableix mitjançant el pla director i els plans anuals. El pla director fixa, per a un període de quatre anys, les línies generals i les directrius bàsiques de la política de cooperació. Els plans anuals són els instruments de programació de l'activitat de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i han de desenvolupar els objectius, les prioritats i els recursos per a l'any en curs.

El Pla Director de la Cooperació per al Desenvolupament de les Illes Balears 2016-2019 (en endavant, III Pla Director) es planteja, com a objectiu general, contribuir a l'erradicació de la pobresa, al progrés humà, econòmic i social, i a la defensa dels drets fonamentals de les persones. Per aconseguir-ho, desplega els principis ordenadors de les polítiques de cooperació derivats de la Llei 9/2005 i posa l'accent en els principis d'alineament, eficàcia, coordinació, transparència i participació. La finalitat comuna en l'aplicació d'aquests principis és la consecució d'una cooperació de més qualitat que millori els procediments de planificació, execució, seguiment i avaluació orientada a resultats de desenvolupament.

1.1. Coordinació, participació i alineament

La coordinació és un principi rector imprescindible per dur a terme actuacions coherents basades en expectatives compartides, atesa la diversitat d'agents que participen en la cooperació per al desenvolupament. A més, contribueix a millorar la qualitat, facilita el treball en xarxa i promou el coneixement mutu entre els agents de les Illes Balears i els dels països socis.

La participació activa és essencial perquè les actuacions de cooperació tinguin en compte els interessos de les persones, de les comunitats i dels agents implicats en els processos de desenvolupament. Per tant, les polítiques de cooperació han de promoure la generació de capacitats i han de desenvolupar estratègies que contribueixin a l'enfortiment del teixit social, de manera que les comunitats locals puguin accedir als espais públics de presa de decisions.

L'alineament estableix el compromís dels països donants de basar el seu suport en les estratègies, les institucions i els procediments nacionals de desenvolupament dels països socis.

Aquests principis s'articulen en els àmbits autonòmic, estatal i internacional.

¹ Butlletí Oficial de les Illes Balears núm. 99, de 30 de juny de 2005.

1.1.1. Àmbit autonòmic

Els mecanismes de lluita contra la pobresa i de millora de les condicions de vida de les poblacions més desfavorides es defineixen en els espais institucionals de participació, coordinació i consulta. D'altra banda, el Govern dona suport a les iniciatives pròpies de la Universitat de les Illes Balears i dels fons insulars de cooperació de Mallorca, de Menorca i de les Pitiüses.

La COMISSIÓ DE COORDINACIÓ DELS ENS TERRITORIALS DE LES ILLES BALEARS² és un òrgan d'assistència recíproca entre l'Administració de la Comunitat Autònoma, els consells insulars i els ens locals de les Illes Balears que executen despeses computables com a cooperació per al desenvolupament, en el qual també participen els tres fons insulars de cooperació. Assumeix funcions d'informació i comunicació mútues, de deliberació sobre les actuacions respectives per garantir-ne la coherència i la complementarietat, i de planificació d'accions conjuntes de cooperació i d'educació per al desenvolupament. En les dues sessions ordinàries que tindran lloc l'any 2018, s'abordaran, entre altres qüestions, temes relacionats amb el seguiment de les activitats desenvolupades segons les línies estratègiques del III Pla Director, amb una atenció especial a la coordinació i la complementarietat en les missions de seguiment en el terreny que es duguin a terme, per reduir costos i augmentar-ne l'eficiència. També es valoraran, juntament amb els fons insulars, algunes vies de coordinació en matèria d'educació per al desenvolupament i de suport conjunt a actuacions de cooperació per al desenvolupament.

La COMISSIÓ INTERDEPARTAMENTAL DE COOPERACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT³ és l'òrgan de coordinació tècnica de les polítiques de cooperació per al desenvolupament. Fonamentalment, té les funcions de garantir la transversalitat de les accions de desenvolupament en l'acció política del Govern de les Illes Balears; participar en el procés de definició, seguiment i avaluació dels documents estratègics, i impulsar accions de cooperació i assistència tècnica des de l'Administració de la CAIB. Per a l'any 2018, se'n preveuen dues sessions ordinàries, en les quals es tractaran assumptes relacionats amb la coherència de polítiques entre els diferents departaments del Govern en el marc del III Pla Director, les possibles col·laboracions en el suport a accions de desenvolupament i les assistències tècniques del personal de la CAIB en els països socis.

El CONSELL DE COOPERACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT DE LES ILLES BALEARS⁴ és l'òrgan consultiu i de participació de la iniciativa social en la definició i l'aplicació de les polítiques de cooperació per al desenvolupament del Govern. Ajunta gran part dels agents de cooperació de les Illes Balears, i és l'encarregat de conèixer documents normatius i estratègics i d'informar-ne. Per iniciativa pròpia o mitjançant els grups de treball, també elabora recomanacions i propostes sobre la política i les actuacions de

² Decret 41/2010, de 5 de març, pel qual es regulen la composició i el funcionament de la Comissió Interdepartamental de Cooperació per al Desenvolupament i la Comissió de Coordinació dels Ens Territorials de les Illes Balears (BOIB núm. 41, de 13 de març de 2010).

³ Ídem.

⁴ *Butlletí Oficial de les Illes Balears* núm. 176, de 16 de desembre de 2008.

desenvolupament de la Comunitat Autònoma. Durant l'any 2018, se'n duran a terme tres sessions ordinàries, en què, entre altres qüestions, s'informarà sobre els documents estratègics i es deliberarà sobre les línies generals d'actuació de la Direcció General de Cooperació per a l'any en curs. En els grups de treball es tractarà, de manera prioritària, sobre el seguiment de la matriu de planificació del III Pla Director, l'execució del pla pilot d'educació per al desenvolupament, i el procediment de coordinació i d'informació pública davant emergències de gran impacte.

Els FONDS INSULARS DE COOPERACIÓ —el Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació, el Fons Menorquí de Cooperació i el Fons Pitiús de Cooperació— tenen com a tasca fonamental coordinar i canalitzar les aportacions anuals de l'Administració local i autonòmica, i gestionar aquests recursos mitjançant projectes d'educació per al desenvolupament o de cooperació descentralitzada municipalista. Tot això, amb l'objectiu de contribuir a la promoció de la justícia social i econòmica dels pobles del Sud. La Llei 9/2005 estableix que el Govern ha d'impulsar la participació dels ens locals de les Illes Balears en accions de desenvolupament coordinades amb els agents, com ara els fons insulars de cooperació. L'any 2018, el Govern de les Illes Balears donarà suport a la realització d'activitats d'educació per al desenvolupament i sensibilització ciutadana, i a l'execució de projectes de cooperació descentralitzada de caire municipalista.

La UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS (UIB), mitjançant l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat (OCDS), és l'encarregada de gestionar els programes de cooperació i educació per al desenvolupament, així com el programa de voluntariat universitari. El Govern de les Illes Balears i la UIB estableixen acords anuals de col·laboració en matèria de cooperació per al desenvolupament. Mitjançant el conveni previst per a l'any 2018, es donarà suport al programa de beques perquè l'alumnat de la UIB faci les pràctiques en el marc de la cooperació per al desenvolupament; a la realització de cursos adreçats a l'alumnat i als agents de cooperació; al programa de sensibilització i voluntariat universitari; a la realització de projectes de cooperació universitària per al desenvolupament generats per equips de la UIB, i al Centre de Documentació en Cooperació al Desenvolupament (CD2) com a espai que ofereix serveis de documentació a les persones i les institucions que treballen en aquest camp. A més, en el marc d'aquest conveni (encara que amb càrrec al pressupost de l'any passat), enguany es farà el curs "Expert universitari en desenvolupament humà sostenible", que té com a objectiu fonamental establir una base sòlida i crítica sobre el desenvolupament humà sostenible des de la visió de persones expertes.

1.1.2. Àmbit estatal

En el marc de l'Administració general de l'Estat espanyol, al llarg de l'any 2018, la Direcció General de Cooperació del Govern de les Illes Balears participarà en les convocatòries del Ministeri d'Afers Exteriors i de Cooperació mitjançant els diferents mecanismes de coordinació de què disposa:

- La COMISSIÓ INTERTERRITORIAL DE COOPERACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT, com a òrgan consultiu creat per enfortir la coordinació, la concertació i la complementarietat entre les administracions públiques de l'Estat espanyol que duen a terme accions en matèria de cooperació.
- Les reunions de coordinació i diàleg de l'AGÈNCIA ESPANYOLA DE COOPERACIÓ INTERNACIONAL PER AL DESENVOLUPAMENT (AECID), com a òrgan vertebrador de la política espanyola de cooperació per al desenvolupament.
- La subscripció del conveni entre la cooperació descentralitzada i l'AECID per a l'actuació conjunta i coordinada en matèria d'acció humanitària, que inclou un espai formal de coordinació amb l'OFICINA D'AJUDA HUMANITÀRIA de l'AECID i les comunitats autònomes signants.

1.1.3. Àmbit internacional

Durant l'any 2018, es continuarà treballant per millorar la pertinència, la qualitat i l'eficàcia de les actuacions de cooperació que es duen a terme en els països socis. Es tracta de donar coherència a la política autonòmica de cooperació mitjançant l'alineament, la coordinació i la complementarietat:

- Amb les ADMINISTRACIONS DESCENTRALITZADES DELS PAÏSOS SOCIS i amb la resta d'actors públics i privats. En aquest sentit, les missions de seguiment en el terreny faciliten el desplegament dels instruments legals que articulen la col·laboració, amb l'objectiu de millorar les condicions de vida de la població subjecte.
- Amb les OFICINES TÈCNIQUES DE COOPERACIÓ de l'AECID ubicades en els països socis, en l'àmbit de la coordinació i la complementarietat de les actuacions en el terreny, i de la participació en l'aplicació dels marcs d'associació dirigits a enfortir l'eficàcia i la qualitat de les intervencions.
- Amb els INSTRUMENTS DE COOPERACIÓ EUROPEUS que permetin treballar amb zones prioritàries per a la cooperació balear.
- Amb els AGENTS MULTILATERALS, especialment amb les iniciatives que promouen la configuració de xarxes territorials de cooperació descentralitzada i actuacions d'acció humanitària.

1.2. Eficàcia

Davant la necessitat de simplificar els procediments de tramitació de subvencions, enguany s'avançarà en l'aprovació d'un nou DECRET de cooperació que estableix les normes especials de les ajudes a l'exterior en matèria de cooperació, acció humanitària i emergències, i les activitats de sensibilització i educació per al desenvolupament que s'executen a les Illes Balears. D'aquesta manera, es vol donar resposta a les demandes dels agents socials de cooperació, que reclamen més agilitat en el procés de concessió i més facilitat en la justificació de les subvencions.

Aquest decret presenta millores importants, tant pel que fa a les ajudes concedides en règim de concurrència competitiva com per als procediments de concessió directa. En aquest sentit, el decret organitza i aclareix els procediments necessaris en la modalitat

de cooperació per al desenvolupament que s'executa directament com a expressió de la política de projecció institucional de la Comunitat Autònoma en l'àmbit de la solidaritat internacional, i atorga més facilitat a la tramitació i la justificació dels fons atorgats en règim de concessió directa.

Paral·lelament, la norma preveu la creació d'un registre d'organitzacions no governamentals dirigit a entitats privades sense ànim de lucre que, d'acord amb els seus estatuts, tinguin entre els objectius la realització d'activitats o projectes relacionats amb la cooperació per al desenvolupament i el foment de la solidaritat amb els pobles. La Conselleria de Serveis Socials i Cooperació gestionarà aquest registre, amb la finalitat de millorar l'eficàcia i l'eficiència de la tramitació de la documentació administrativa de les entitats sol·licitants de subvenció i a l'efecte de donar visibilitat i publicitat als actors de la cooperació per al desenvolupament en l'àmbit balear.

D'altra banda, amb l'objectiu d'optimitzar els recursos disponibles i aportar un valor afegit a la cooperació de les Illes Balears aprofitant l'experiència de treball de tots els agents, el III Pla Director prioritza diverses zones d'intervenció. Prioritzar, però, no significa excloure; per tant, aquestes prioritats pretenen, fonamentalment, enfocar els sectors i les zones d'intervenció per augmentar l'eficàcia de l'ajuda.

Al llarg del 2018, les actuacions de cooperació es duran a terme, de manera preferent, a les ZONES D'INTERVENCIÓ següents:

- Països prioritaris: Níger, Burundi, Burkina Faso, Mali, República Democràtica del Congo, Etiòpia, Senegal, Tanzània, Haití, Hondures, Guatemala, Nicaragua, El Salvador, Bolívia, Índia, Marroc, Territoris Palestins Ocupats (i població palestina refugiada a altres països) i República Àrab Sahrauí Democràtica.
- Països preferents: Colòmbia, Equador, Perú, República Dominicana i Cuba.
- Països de la conca mediterrània: Tunísia, Líbia, Algèria, Jordània i Líban.

No obstant això, també es podran executar projectes a la resta de països receptors d'ajuda oficial per al desenvolupament (AOD) del Comitè d'Ajuda al Desenvolupament (CAD) de l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE), així com als països menys avançats (PMA).

Els SECTORS D'INTERVENCIÓ prioritzats en el III Pla Director es consideren estratègics, tant pel Govern com per la resta d'agents de desenvolupament de les Illes Balears presents en el procés participatiu de disseny del document estratègic. Per tant, l'any 2018 es prioritzarà el suport a les actuacions de cooperació, acció humanitària i educació per al desenvolupament emmarcades en els sectors d'intervenció que es detallen tot seguit.

En cooperació per al desenvolupament, s'han fixat cinc línies sectorials estratègiques:

- Dret als serveis socials bàsics (salut, educació, aigua i sanejament).
- Desenvolupament econòmic per a la reducció de la pobresa.
- Apoderament de les dones.
- Protecció i conservació ambientals.

- Suport a la governança democràtica i al poder local.

En acció humanitària, s'han fixat tres àmbits d'actuació:

- Reducció de riscos davant desastres.
- Assistència per satisfer les necessitats bàsiques, urgents i immediates.
- Protecció i garantia dels drets fonamentals lligats a situacions d'emergència o crisis cròniques.

En educació per al desenvolupament (EpD), s'han fixat quatre dimensions estratègiques:

- Sensibilització i foment d'una consciència crítica.
- Educació en l'àmbit formal.
- Comunicació per a la transformació social.
- Comerç just i compra pública ètica.

Seguint les directrius que marca la Llei 9/2005, el III Pla Director estableix les PRIORITATS TRANSVERSALS que han de determinar el conjunt de les polítiques i les actuacions de desenvolupament de les Illes Balears. Les prioritats que constitueixen el marc transversal i que s'integren en les línies estratègiques i els objectius del Pla són les següents:

- Els drets humans.
- La participació.
- L'equitat de gènere.
- La sostenibilitat ambiental.

La finalitat de l'aplicació dels principis establerts és la consecució d'una cooperació de més qualitat que millori els procediments de planificació, execució, seguiment i avaluació orientada a resultats.

EL SEGUIMENT I L'AVALUACIÓ són elements bàsics en les polítiques públiques, que permeten promoure l'aprenentatge, impulsar millores i augmentar la qualitat de les actuacions. Amb l'objectiu de comprovar que les intervencions subvencionades pel Govern de les Illes Balears compleixen els criteris bàsics definits pel Comitè d'Ajuda al Desenvolupament de l'OCDE (pertinència, eficàcia, eficiència, impacte i viabilitat), es duran a terme actuacions de seguiment tècnic sobre el terreny a diferents àrees geogràfiques prioritàries per a la cooperació balear.

D'altra banda, al llarg del 2018 es preveu fer una revisió intermèdia del III Pla Director, que es troba a l'equador del període d'execució. Es tracta, fonamentalment, d'una revisió dels indicadors proposats en el moment de la formulació de l'estratègia, que permeti valorar si és necessari introduir-hi modificacions per aconseguir una adaptació millor al context.

De la mateixa manera, i amb el doble objectiu de comprovar l'execució de la despesa i valorar l'impacte sobre la població destinatària, durant l'exercici 2018 es preveu fer un mínim de quatre MISSIONS TÈCNIQUES DE SEGUIMENT de projectes de cooperació i quatre VISITES TÈCNIQUES DE SEGUIMENT a projectes d'educació per al desenvolupament finançats pel Govern de les Illes Balears. Aquestes comprovacions en el terreny també garanteixen la transparència respecte de les actuacions finançades amb fons públics autonòmics. Juntament amb les visites tècniques, es preveu la realització de VIATGES INSTITUCIONALS amb l'objectiu d'impulsar la cooperació balear i explorar vies de col·laboració amb institucions i altres agents internacionals.

1.3. Transparència

La transparència i la rendició de comptes són mitjans de garantia del control democràtic de les institucions. També faciliten el coneixement de l'acció del Govern i la participació ciutadana en la presa de decisions. Per aquest motiu, al llarg de l'any 2018, la Direcció General de Cooperació vol garantir la difusió de la informació i el desenvolupament d'estratègies polítiques per augmentar la transparència cap a la ciutadania. Per aconseguir-ho, es duran a terme les actuacions següents:

- Es dedicaran esforços per mantenir actualitzat el PORTAL DE COOPERACIÓ (<www.cooperant.org>), ubicat dins el web del Govern de les Illes Balears. El portal permet l'accés a documents estratègics i a dades sobre l'AOD, així com a altres informacions d'interès sobre la política de cooperació.
- Es publicarà la MEMÒRIA ANUAL DE 2017, mitjançant la qual s'informa la ciutadania sobre la política de cooperació per al desenvolupament i sobre la utilització dels recursos públics dins l'any pressupostari que s'ha tancat.
- Es proporcionaran dades al Ministeri d'Afers Exteriors i de Cooperació mitjançant la plataforma INFO@OD, l'eina principal de la cooperació espanyola per a la consulta d'informació relativa a l'AOD, en la qual participen tots els actors oficials: ministeris, comunitats autònomes, federacions de municipis i universitats públiques.

2. Línies i objectius estratègics

Per assolir l'objectiu general de contribuir a l'erradicació de la pobresa, al progrés humà, econòmic i social, i a la defensa dels drets fonamentals de les persones, el III Pla Director defineix cinc línies estratègiques, amb els corresponents objectius estratègics lligats a cada una. Les activitats associades que es duran a terme durant el període que comprèn aquest Pla Anual, així com les àrees responsables d'executar-les i els recursos financers que s'hi destinen, s'especifiquen en l'annex.

LE1. Fomentar la participació i l'enfortiment de les capacitats tècniques dels agents de la cooperació balear

- OE1.1. Millorar la coordinació entre tots els agents de la cooperació balear i desenvolupar les competències del Consell de Cooperació i de la Comissió de Coordinació dels Ens Territorials de les Illes Balears.
- OE1.2. Donar suport a la vertebració de les entitats socials de desenvolupament i a la creació de mecanismes per evitar la desigualtat d'oportunitats entre les entitats de caire local i les que tenen cobertura estatal.
- OE1.3. Reforçar les capacitats tècniques dels agents de cooperació mitjançant la formació especialitzada i continuada.
- OE1.4. Integrar la cultura d'avaluació entre els agents de cooperació per a la millora contínua mitjançant els aprenentatges generats.
- OE1.5. Introduir eines de simplificació administrativa i millora dels processos de la DGC, en la mesura que la normativa ho permeti.

LE2. Promoure la coherència de les polítiques de l'Administració autonòmica

- OE2.1. Facilitar la coherència i la complementarietat de les polítiques del Govern de les Illes Balears, mitjançant la Comissió Interdepartamental de Cooperació per al Desenvolupament.
- OE2.2. Desenvolupar una estratègia de cooperació tècnica entre l'Administració de la CAIB i les institucions o entitats socials del Sud.
- OE2.3. Fomentar un pacte polític i social sobre polítiques de cooperació, per assegurar la continuïtat en les estratègies de desenvolupament i l'estabilitat en l'assignació de recursos públics per a l'AOD.
- OE2.4. Desenvolupar estratègies polítiques per augmentar la transparència i la rendició de comptes, amb la implicació de les noves tecnologies i els mitjans de comunicació.
- OE2.5. Impulsar la compra pública ètica a l'Administració de la CAIB.

LE3. Millorar la contribució de la cooperació balear al desenvolupament humà sostenible

- OE3.1. Adoptar una visió a mitjà termini de les intervencions, per assolir-ne més impacte, i alhora valorar la trajectòria de treball dels agents de cooperació amb els socis locals.
- OE3.2. Donar suport als processos de desenvolupament que promouen les entitats balears perquè formulin projectes de caràcter més integral, amb enfocament de gènere i basat en els drets humans.
- OE3.3. Impulsar la cooperació descentralitzada directa amb regions prioritàries, per donar suport als processos de desenvolupament promoguts des dels governs locals i regionals dels països socis.
- OE3.4. Establir mecanismes per integrar la prioritització sectorial i geogràfica, així com la incorporació dels enfocaments transversals del Pla en els instruments de cooperació.

LE4. Aprofundir en l'educació per al desenvolupament a les Illes Balears per fomentar una ciutadania amb consciència crítica

- OE4.1. Desenvolupar metodologies innovadores de sensibilització ciutadana que estableixin vincles entre les intervencions de cooperació i d'EpD, per facilitar la

construcció de pensament crític envers les causes de la pobresa i una actitud de vigilància cap al respecte dels drets humans.

OE4.2. Enfortir l'EpD en l'àmbit de l'educació formal, juntament amb la Conselleria d'Educació i Universitat.

OE4.3. Promoure un format adequat i efectiu de comunicació i difusió entre la DGC, les entitats i els mitjans de comunicació.

OE4.4. Consolidar les actuacions de comerç just en diferents àmbits.

LE5. Augmentar l'impacte de l'acció humanitària

OE5.1. Promoure un espai coordinat d'institucions i entitats per donar resposta a situacions d'emergència i per proporcionar ajuts amb caràcter d'urgència a les víctimes de desastres desencadenats per catàstrofes naturals o per conflictes armats civils.

OE5.2. Donar suport a organismes internacionals i entitats de les Illes Balears que treballen per garantir els drets de les poblacions afectades per crisis cròniques.

3. Instruments

La Llei 9/2005, de 21 de juny, de cooperació per al desenvolupament, estableix els instruments mitjançant els quals es vertebrava la política de cooperació. Per a l'any 2018, es volen impulsar de manera preferent els instruments que es detallen a continuació.

3.1. Cooperació tècnica

La cooperació tècnica comprèn qualsevol modalitat d'assistència adreçada a la formació i la qualificació de recursos humans en el país soci. El nou enfocament recollit en el consens internacional sorgit de la Declaració de París sobre l'Eficàcia de l'Ajuda, i en el Programa d'Acció d'Accra, estableix la cooperació tècnica com a àmbit prioritari d'atenció i considera que el desenvolupament de les capacitats ha de ser un procés endogen, fortament liderat pel país soci, i amb un paper de suport del país donant.

L'assistència tècnica és una de les modalitats de la cooperació tècnica, caracteritzada per l'enviament de persones expertes, formadores i voluntàries als països socis. En el marc de la cooperació balear, les assistències tècniques estan destinades a actuacions concretes com a resposta a necessitats detectades des del país soci, mitjançant la transferència de coneixements de personal tècnic de l'Administració autonòmica o local de les Illes Balears.

Per a aquesta modalitat de cooperació tècnica directa, es disposa de l'ESTRATÈGIA DE COOPERACIÓ TÈCNICA. Durant l'any 2018, es preveu que la Comissió Interdepartamental de Cooperació per al Desenvolupament, com a òrgan de coordinació tècnica que assegura la complementarietat de l'activitat de l'Administració autonòmica en l'àmbit de la cooperació, impulsi assistències tècniques de personal expert, ja sigui mitjançant la cooperació directa o cap a les administracions públiques amb les quals col·laboren les entitats de les Illes Balears. Les assistències previstes per a aquest exercici es desenvoluparan a Guatemala, en l'àmbit de l'educació ambiental envers els residus sòlids, i al Marroc, en l'àmbit de la protecció i la conservació del medi ambient.

Paral·lelament, es continuarà donant suport a les iniciatives de cooperació tècnica presentades per les entitats socials de les Illes Balears amb els socis del Sud mitjançant les convocatòries públiques de subvencions, o a petició dels països socis, amb l'estudi previ dels projectes.

D'altra banda, al llarg de l'any en curs, es promouran accions de cooperació tècnica a països prioritaris per a la cooperació balear que formin part del Programa d'Articulació de Xarxes Territorials (ART) del Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament (PNUD), amb l'objectiu de propiciar el desenvolupament territorial integral mitjançant assistències tècniques relacionades amb les necessitats dels actors locals.

3.2. Cooperació econòmica

Aquest instrument comprèn les aportacions econòmiques (en condicions no reemborsables) a projectes i programes d'ajuda per millorar les condicions socioeconòmiques dels països socis.

3.2.1. Actuacions directes

- **Acord de col·laboració entre la Conselleria de Serveis Socials i Cooperació i l'Associació d'Amics del Poble Sahrauí de les Illes Balears**

La població sahrauí refugiada als camps de Tindouf (Algèria) continua en una situació d'empobriment i sense poder donar cobertura a les seves necessitats bàsiques. En el marc d'aquest acord, durant l'any 2018, es duran a terme tres programes: "Vacances en pau", per possibilitar l'estada de dos mesos d'estiu a les Illes Balears de nins i nines sahrauís; suport al sistema de salut de la RASD, i sensibilització a les Illes Balears amb la finalitat de promoure la reflexió sobre el conflicte sahrauí entre la ciutadania.

- **Acord de col·laboració entre la Conselleria de Serveis Socials i Cooperació i l'entitat Escola en Pau**

Durant el 2018, també es continuarà donant suport al programa d'acollida humanitària "Escola en Pau", mitjançant el qual es pretén facilitar la formació acadèmica d'infants i joves sahrauís procedents dels campaments de refugiats de Tindouf, en règim d'acolliment en famílies de les Illes Balears, perquè puguin millorar el seu dret d'accés a l'educació i la salut.

- **Acord de col·laboració entre la Conselleria de Serveis Socials i Cooperació i l'AECID per reforçar l'autoocupació de joves a les regions de Saint-Louis i Matam, al Senegal**

Aquesta acció s'inscriu en el marc d'intervenció de l'AECID amb l'Agència Nacional per a la Promoció de l'Ocupació Juvenil (ANPEJ) del Govern del Senegal. Segons els resultats de l'avaluació de la primera fase del programa, es preveu la subscripció de l'acord per executar la segona fase durant el 2018. L'acord respon a la necessitat de

donar suport a la formació professional i l'emprenedoria de la població jove senegalesa mitjançant el projecte "Reforç de l'autoocupació de joves a les regions de Saint-Louis i Matam". En aquest projecte, també hi participa l'Organització Internacional de les Migracions, ja que es volen crear oportunitats per als joves al seu propi país.

- **Acord de col·laboració entre el Govern de les Illes Balears i la Vicepresidència del Govern de la República Dominicana**

Atenent als llaços d'unió per raons de caràcter històric, cultural, social i econòmic que mantenen les Illes Balears amb la República Dominicana, ambdós governs varen subscriure, l'any 2017, un acord de col·laboració per treballar de manera conjunta per a l'enfortiment i la millora de la qualitat dels sistemes públics d'educació, especialment en l'àrea de la formació professional de joves. En el marc d'aquesta col·laboració institucional, està previst que durant l'any 2018 s'iniciï la implantació d'un projecte pluriennal de construcció d'un centre de formació de joves al nord-est del país.

- **Acord de col·laboració entre la Conselleria de Serveis Socials i Cooperació i el Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament (PNUD) a Bolívia**

El darrer trimestre de l'any 2017 s'acordà donar suport a un projecte pluriennal coordinat pel PNUD a Bolívia que cerca contribuir a la seguretat i la sobirania alimentària dels petits productors locals de Tiquipaya i Sacaba, a la regió metropolitana de Cochabamba, que estan organitzats en associacions productives. El treball es dirigirà a promoure capacitats i competències de gestió empresarial i comercial, a facilitar l'accés d'aquests petits productors al mercat i a donar suport a les seves empreses familiars. Per al segon semestre de l'any 2018, i segons els resultats i l'impacte assolit, està previst que s'iniciï la segona fase del programa.

- **Acord de col·laboració entre la Conselleria de Serveis Socials i Cooperació i l'AECID en els àmbits d'ajuda humanitària i d'emergències**

Mitjançant el conveni de col·laboració amb l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament que se subscriurà l'any 2018, es preveu el desenvolupament d'actuacions d'ajuda d'emergència a les víctimes de desastres ocasionats per catàstrofes naturals o per conflictes armats. També es donarà suport a actuacions més prolongades per a la població refugiada i desplaçada sobre la qual hi ha una amenaça per a la salut o la subsistència.

3.2.2. Actuacions a iniciativa de les entitats socials

- **Convocatòria de subvencions per executar projectes de cooperació per al desenvolupament per a l'any 2018**

Entre els mesos de maig i juny del 2018, es preveu la publicació de la convocatòria de subvencions per executar projectes de cooperació en països en desenvolupament, segons els enfocaments que estableix el III Pla Director: el reconeixement i el compliment efectiu dels drets humans, la generació de capacitats en els agents locals

perquè siguin protagonistes de les seves lluites i demandes, la transformació dels sistemes que generen desigualtats, i la conservació i l'accés equitatiu als recursos naturals; tot això, amb una atenció especial a l'enfocament de gènere.

Aquestes subvencions tenen la raó de ser en la necessitat de contribuir a erradicar la pobresa en els països en desenvolupament i, al mateix temps, facilitar la participació de la societat civil de les Illes Balears en projectes solidaris.

- **Convocatòria de subvencions per executar projectes de prospecció, identificació i capacitació a països empobrits per a l'any 2018**

L'objecte d'aquesta convocatòria, la publicació de la qual es preveu entre els mesos de març i abril del 2018, és establir les subvencions per executar actuacions de prospecció, identificació i capacitació dels socis locals per a l'elaboració de projectes de cooperació, i dissenyar futures accions d'intervenció en l'àmbit de la cooperació per al desenvolupament. El fi últim de la convocatòria és donar suport als socis locals, elements clau en el procés de desenvolupament de la població empobrida.

- **Convocatòria de subvencions per executar projectes de cooperants per a l'any 2018**

L'objecte de la convocatòria és establir les subvencions per executar projectes de cooperants per a l'any 2018; la publicació està prevista entre els mesos de març i abril. Aquestes subvencions es basen en la necessitat de millorar les condicions de vida de la població dels països on es coopera des de les Illes Balears, mitjançant l'intercanvi d'experiències i coneixements. Així mateix, se cerca facilitar la transferència de metodologies de treball entre professionals de les Illes Balears i professionals de països en desenvolupament.

Poden ser objecte de subvenció les estades formatives a les Illes Balears de professionals de països en desenvolupament, les col·laboracions tècniques de professionals de les Illes Balears a països en desenvolupament i les estades de joves voluntaris cooperants a països en desenvolupament.

- **Convocatòria de subvencions per executar projectes de postemergència en països en desenvolupament per a l'any 2018**

Aquesta convocatòria de subvencions, la publicació de la qual està prevista per al mes de febrer del 2018, va dirigida a donar suport a les poblacions de països en desenvolupament afectades per situacions d'emergència mitjançant el finançament de projectes en l'àmbit de la postemergència. L'ajuda de postemergència inclou el conjunt d'accions que es duen a terme després d'una catàstrofe per restablir el funcionament dels serveis essencials, recuperar la capacitat productiva dels diferents sectors de l'economia, reparar els danys materials i assentar les bases per a un desenvolupament sostenible de les poblacions afectades.

3.3. Educació per al desenvolupament

Aquest instrument té com a objectiu primordial crear una consciència social compromesa amb l'erradicació de la pobresa i la lluita contra l'exclusió social, amb la defensa del desenvolupament humà i sostenible, i amb la promoció de la ciutadania global.

3.3.1. Actuacions directes

- **Acord de col·laboració entre la Conselleria de Serveis Socials i Cooperació i la Conselleria d'Educació i Universitat**

L'any 2018 es continuarà treballant de manera conjunta en el marc d'aquest acord de col·laboració, l'objectiu del qual és facilitar que els centres educatius puguin dur a terme programes de sensibilització i d'educació per al desenvolupament. També es volen dotar els centres amb les eines necessàries per desenvolupar i aplicar programes propis per a tota la comunitat educativa que enforteixin, entre altres àrees, la planificació, la formació del professorat i la difusió. En darrer lloc, s'han d'establir els mecanismes de coordinació entre les institucions i les organitzacions de les Illes Balears que treballin en el marc de l'educació per al desenvolupament.

- **Programa pilot de centres educatius per a la ciutadania global i transformadora per al curs escolar 2018-2019**

En el marc de l'acord de col·laboració, la Conselleria d'Educació i Universitat i la Conselleria de Serveis Socials i Cooperació implantaran, durant el curs escolar 2018-2019, aquest programa adreçat als centres educatius. L'objectiu és impulsar l'educació per al desenvolupament a partir de projectes de qualitat i continuïtat que abordin la situació dels països en desenvolupament i que estimulin la solidaritat. Es tracta d'aprofundir en aspectes educatius per a una ciutadania global i transformadora en les diferents àrees curriculars, i també d'afavorir sinergies entre els centres educatius i les organitzacions no governamentals de desenvolupament (ONGD).

- **Programa de Comerç Just**

El comerç just constitueix un mètode eficaç d'EpD i promou la concertació amb els agents interessats a fomentar aquest àmbit de treball. Al mateix temps, facilita la comprensió del funcionament del sistema financer i de comerç internacional, dels hàbits de consum insostenibles i de les desigualtats entre països, així com de les fórmules, els principis i les propostes per corregir-les.

Al llarg de l'any 2018, el Govern de les Illes Balears vol continuar donant suport a l'autosostenibilitat de les entitats de comerç just mitjançant les vendes a la població en general i la distribució de productes de comerç just al teixit comercial local. Aquestes actuacions s'articulen en el si del grup de treball permanent de les entitats de comerç just. També pretén impulsar la venda de productes de comerç just a les administracions

públiques de les Illes Balears mitjançant la compra pública ètica, en un exercici de coherència de les polítiques públiques.

- **Pla de Formació**

La formació de les persones implicades en la gestió de les actuacions de cooperació per al desenvolupament és fonamental per millorar els processos i augmentar la qualitat de les accions. La proposta formativa de la Direcció General de Cooperació per a l'any 2018 ha de donar resposta als suggeriments del personal tècnic i a les demandes dels agents de cooperació de les Illes Balears. Es pretén que, mitjançant la reflexió participativa, es millorin els coneixements i s'adquireixin noves destreses per desenvolupar una tasca vàlida i operativa.

- **Portal web <cooperant.org>**

Aquest espai virtual és l'eina d'informació, difusió i projecció del Govern de les Illes Balears en l'àmbit de la cooperació i de l'educació per al desenvolupament, com també un vehicle de comunicació entre totes les persones que hi treballen. L'any 2018 continuaran les tasques d'actualització de la pàgina web de la Direcció General de Cooperació. Des de l'adreça <www.cooperant.org> es pot accedir a la planificació, a les línies estratègiques d'actuació, a les ajudes de cooperació, al Pla de Formació i a un calendari d'activitats solidàries organitzades per entitats i institucions.

- **Conferències, jornades i exposicions**

Mitjançant conferències, debats i jornades, la Conselleria de Serveis Socials i Cooperació vol sensibilitzar la població balear sobre les realitats socials dels països del Sud. Es tracta, principalment, de donar veu a les persones protagonistes perquè puguin comunicar les seves experiències i expressar els reptes que han d'afrontar per millorar les seves condicions de vida.

D'altra banda, les exposicions són una eina de reflexió mitjançant la qual el Govern de les Illes Balears vol contribuir a millorar la comprensió de la ciutadania pel que fa a temes polítics i socials d'arreu del món, i a abordar-los des d'un vessant constructiu i crític.

Per tot això, enguany es planteja dur a terme actuacions relacionades amb les línies prioritàries que defineix el III Pla Director, especialment les que contribueixin a fomentar una consciència crítica entre la població de les Illes Balears.

- **Programa cultural Art Jove**

El certamen de fotografia COOPERART, convocat anualment per l'Institut Balear de la Joventut i la Direcció General de Cooperació, vol fomentar i potenciar la creativitat en l'àmbit de la cooperació per al desenvolupament amb la intenció de generar nous materials que promoguin conductes i actituds d'interès envers el món de la cooperació.

L'objectiu final és sensibilitzar la comunitat artística i la ciutadania en general sobre la realitat social de les poblacions més desfavorides.

3.3.2. Actuacions a iniciativa de les entitats socials

- **Convocatòria de subvencions per executar projectes de sensibilització i educació per al desenvolupament per a l'any 2018**

Mitjançant aquesta convocatòria, la publicació de la qual està prevista entre els mesos de març i abril del 2018, la Direcció General de Cooperació vol donar suport als agents d'EpD de les Illes Balears en la tasca d'aconseguir una societat balear més solidària i justa, conscient de les situacions que viuen les persones dels països en desenvolupament i crítica amb les causes que les provoquen.

L'objecte de la convocatòria és la realització de projectes i activitats de sensibilització i educació per al desenvolupament que es duguin a terme a les Illes Balears per impulsar els valors de la solidaritat, la tolerància, l'equitat i la justícia.

4. Pressupost previst (2018)

Cooperació per al desenvolupament	2.936.700,00 €
Convocatòria de cooperació	2.585.000,00 €
Programes de cooperació bilateral	237.700,00 €
	Senegal 60.000,00 €
	Bolívia 52.700,00 €
	República Dominicana 125.000,00 €
Convocatòria de prospecció	50.000,00 €
Convocatòria de cooperants	50.000,00 €
Estratègia de cooperació tècnica	14.000,00 €
Acció humanitària i emergències	650.000,00 €
Convocatòria d'acció humanitària	325.000,00 €
Conveni amb l'AECID	50.000,00 €
Intervencions d'emergència	50.000,00 €
Conveni amb l'AAPSIB	190.000,00 €
Escola en Pau	35.000,00 €
EpD i sensibilització ciutadana	746.000,00 €
Convocatòria de sensibilització	475.000,00 €
Conveni amb la UIB	180.000,00 €
Programa de Comerç Just	25.000,00 €
Pla de Formació	40.000,00 €
Conferències, exposicions i jornades	20.000,00 €
Cooperart (IB-Jove)	6.000,00 €
Aportació als fons insulars de cooperació	600.000,00 €
Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació	300.000,00 €
Fons Menorquí de Cooperació	150.000,00 €
Fons Pitiús de Cooperació	150.000,00 €
Planificació, seguiment i avaluació	50.000,00 €
Seguiment de projectes	40.000,00 €
Avaluació externa	10.000,00 €
Coordinació	5.700,00 €
Consell de Cooperació	1.600,00 €
Comissió de Coordinació dels Ens Territorials	1.600,00 €
UE, organismes internacionals i visites institucionals	2.500,00 €
Personal i gestió	282.715,00 €
Personal	252.715,00 €
Gestió i funcionament	30.000,00 €
TOTAL	5.271.115,00 €

Annex

<i>Línies estratègiques, objectius estratègics i activitats</i>	<i>Àrea responsable</i>	<i>Recursos (€)</i>
LE1. Fomentar la participació i l'enfortiment de les capacitats tècniques dels agents de la cooperació balear		
<i>OE1.1. Millorar la coordinació entre tots els agents de la cooperació balear i desenvolupar les competències del Consell de Cooperació i de la Comissió de Coordinació dels Ens Territorials de les Illes Balears.</i>		
Activitat 1. Realització de tres sessions ordinàries del Consell de Cooperació.	AT/AJ	1.600,00 €
Activitat 2. Realització de dues sessions amb els grups de treball del Consell de Cooperació.	AT	Sense cost
Activitat 3. Realització de dues sessions ordinàries de la Comissió de Coordinació dels Ens Territorials.	AT/AJ	1.600,00 €
Activitat 4. Aportació als fons insulars de cooperació.	AJ/AA	600.000,00 €
<i>OE1.2. Donar suport a la vertebració de les entitats socials de desenvolupament i a la creació de mecanismes per evitar la desigualtat d'oportunitats entre les entitats de caire local i les que tenen cobertura estatal.</i>		
Activitat 1. Simplificació del formulari de projectes de la convocatòria de cooperació.	AT/AJ/AA	Sense cost
Activitat 2. Reunions tècniques d'assessorament i de seguiment de projectes amb les entitats.	AT/AJ	Sense cost
<i>OE1.3. Reforçar les capacitats tècniques dels agents de cooperació mitjançant la formació especialitzada i continuada.</i>		
Activitat 1. Formació dels agents de cooperació del Pla de Formació de la DGC.	AT	40.000,00 €
Activitat 2. Formació del personal de la DGC en el marc del Pla de Formació.	AT/AJ/AA	Sense cost
<i>OE1.4. Integrar la cultura d'avaluació entre els agents de cooperació per a la millora contínua mitjançant els aprenentatges generats.</i>		
Activitat 1. Realització de missions de seguiment i avaluació de projectes en el terreny.	AT	40.000,00 €
Activitat 2. Desenvolupament del Pla d'Avaluació Externa.	AT	10.000,00 €
<i>OE1.5. Introduir eines de simplificació administrativa i millora dels processos de la DGC, en la mesura que la normativa ho permeti.</i>		
Activitat 1. Desenvolupament de protocols per agilitar els procediments administratius.	AT/ AJ/AA	Sense cost
Activitat 2. Desenvolupament de normativa per millorar els processos de justificació de les ajudes.	AT/AJ/AA	Sense cost
Activitat 3. Seguiment i tancament de projectes subvencionats en les diferents convocatòries.	AT/AJ/AA	Sense cost
LE2. Promoure la coherència de les polítiques de l'Administració autonòmica		
<i>OE2.1. Facilitar la coherència i la complementarietat de les polítiques del Govern de les Illes Balears, mitjançant la Comissió Interdepartamental de Cooperació per al Desenvolupament.</i>		

Activitat 1. Realització de dues sessions ordinàries de la Comissió Interdepartamental de Cooperació.	AT/AJ	Sense cost
<i>OE2.2. Desenvolupar una estratègia de cooperació tècnica entre l'Administració de la CAIB i les institucions o entitats socials del Sud.</i>		
Activitat 1. Desenvolupament d'accions en el marc de l'Estratègia de Cooperació Tècnica.	AT/AJ/AA	14.000,00 €
<i>OE2.3. Fomentar un pacte polític i social sobre polítiques de cooperació, per assegurar la continuïtat en les estratègies de desenvolupament i l'estabilitat en l'assignació de recursos públics per a l'AOD.</i>		
<i>OE2.4. Desenvolupar estratègies polítiques per augmentar la transparència i la rendició de comptes, amb la implicació de les noves tecnologies i els mitjans de comunicació.</i>		
Activitat 1. Actualització del portal de cooperació www.cooperant.org .	AT	Sense cost
Activitat 2. Publicació de documents de planificació i avaluació.	AT	Sense cost
<i>OE2.5. Impulsar la compra pública ètica a l'Administració de la CAIB.</i>		
Activitat 1. Realització de propostes per promoure la compra pública ètica en el marc de la Comissió Interdepartamental.	AT/AJ	Sense cost
LE3. Millorar la contribució de la cooperació balear al desenvolupament humà sostenible		
<i>OE3.1. Adoptar una visió a mitjà termini de les intervencions, per assolir-ne més impacte, i alhora valorar la trajectòria de treball dels agents de cooperació amb els socis locals.</i>		
Activitat 1. Publicació de la convocatòria de prospeccions.	AT/AJ/AA	50.000,00 €
Activitat 2. Publicació de la convocatòria de cooperants.	AT/AJ/AA	50.000,00 €
<i>OE3.2. Donar suport als processos de desenvolupament que promouen les entitats balears perquè formulin projectes de caràcter més integral, amb enfocament de gènere i basat en els drets humans.</i>		
Activitat 1. Publicació de la convocatòria de cooperació per al desenvolupament.	AT/AJ/AA	2.585.000,00 €
<i>OE3.3. Impulsar la cooperació descentralitzada directa amb regions prioritàries, per donar suport als processos de desenvolupament promoguts des dels governs locals i regionals dels països socis.</i>		
Activitat 1. Impuls d'accions de cooperació bilateral.	AT/AJ	237.700,00 €
Activitat 2. Cerca de vies de cooperació regional en el marc de la Unió Europea.	AT/AJ	2.500,00 €
<i>OE3.4. Establir mecanismes per integrar la prioritització sectorial i geogràfica, així com la incorporació dels enfocaments transversals del Pla en els instruments de cooperació.</i>		

Activitat 1. Anàlisi i formació en relació amb la incorporació dels enfocaments transversals en intervencions de desenvolupament.	AT	Sense cost
LE4. Aprofundir en l'educació per al desenvolupament a les Illes Balears per fomentar una ciutadania amb consciència crítica		
<i>OE4.1. Desenvolupar metodologies innovadores de sensibilització ciutadana que estableixin vincles entre les intervencions de cooperació i d'EpD, per facilitar la construcció de pensament crític envers les causes de la pobresa i una actitud de vigilància cap al respecte dels drets humans.</i>		
Activitat 1. Publicació de la convocatòria d'EpD.	AT/AJ/AA	475.000,00 €
Activitat 2. Promoció de la sensibilització ciutadana mitjançant conferències i exposicions.	AT	20.000,00 €
Activitat 3. Premis Cooperart en el marc del Programa Art Jove.	AT/AJ	6.000,00 €
<i>OE4.2. Enfortir l'EpD en l'àmbit de l'educació formal, juntament amb la Conselleria d'Educació i Universitat.</i>		
Activitat 1. Desenvolupament del conveni amb la Conselleria d'Educació i Universitat.	AT/AJ/AA	Sense cost
Activitat 2. Desenvolupament del conveni amb la UIB.	AT/AJ/AA	180.000,00 €
<i>OE4.3. Promoure un format adequat i efectiu de comunicació i difusió entre la DGC, les entitats i els mitjans de comunicació.</i>		
Activitat 1. Propostes de difusió per a l'Estratègia de comunicació de la Conselleria.	AT	Sense cost
<i>OE4.4. Consolidar les actuacions de comerç just en diferents àmbits.</i>		
Activitat 1. Realització del Programa de Comerç Just.	AT	25.000,00 €
LE5. Augmentar l'impacte de l'acció humanitària		
<i>OE5.1. Promoure un espai coordinat d'institucions i entitats per donar resposta a situacions d'emergència, per proporcionar ajuts amb caràcter d'urgència a les víctimes de desastres desencadenats per catàstrofes naturals o per conflictes armats civils.</i>		
Activitat 1. Realització de reunions periòdiques del Grup de Treball d'Ajuda Humanitària i d'Emergència del Consell de Cooperació.	AT	Sense cost
<i>OE5.2. Donar suport a organismes internacionals i entitats de les Illes Balears que treballen per garantir els drets de les poblacions afectades per crisis cròniques.</i>		
Activitat 1. Publicació de la convocatòria de postemergència.	AT/AJ/AA	325.000,00 €
Activitat 2. Intervencions d'emergència.	AT/AJ/AA	50.000,00 €
Activitat 3. Acord de col·laboració amb l'AECID.	AT/AJ/AA	50.000,00 €
Activitat 4. Acord de col·laboració amb l'AAPSIB.	AT/AJ/AA	190.000,00 €

Activitat 5. Acord de col·laboració amb Escola en Pau.	AT/AJ/AA	35.000,00 €
--	----------	-------------

AT: àrea tècnica

AJ: àrea jurídica

AA: àrea administrativa